

РЕЦЕНЗИЯ

на научните трудове и учебната дейност

на д-р Иванка Тодорова Банкова

представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” в професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Административна конфликтология и устойчиво развитие), обявен в ДВ бр. 95 от 16.11.2018 г., за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър”

Рецензент: проф. д-р Поля Стоянова Кацамунска, професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“, катедра „Публична администрация“, факултет „Управление и администрация“, УНСС-София

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” (ДВ, бр. 95 от 16.11.2018 г.) и на интернет-страницата на университета за нуждите на катедра „Администрация, управление и политически науки“ към Факултет „Международна икономика и администрация“. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали

За участие в обявения конкурс са подадени документи от единствен кандидат – д-р Иванка Тодорова Банкова. За участие в конкурса кандидатът д-р Иванка Банкова е представила списък от общо 24 заглавия. Списъкът съдържа научни публикации в български и чуждестранни научни издания и научни форуми. В списъка на научните публикации са включени 1 монография, 1 книга по защитен дисертационен труд, 2 студии, 6 статии, 7 доклада от национални и

международни научни конференции, от които 15 са публикации в издания, включени в реферирания списък на НАЦИД. Към списъка са добавени 6 публикации в други издания на български, руски и английски език, които са свързани с проблематиката на конкурса, но не са предмет на рецензиране.

Не са представени документи (във вид на служебни бележки) за участие и за внедрени разработки на кандидата, както за ползата от тях, и данни за получения икономически ефект. Към приложените документи са представени списък с цитиранията на кандидата в монографии и колективни томове с научно рецензиране и в нереперирани списания с научно рецензиране (общо 11), справка от катедра „Администрация, управление и политически науки“ за педагогическата практика и справка за дейността на кандидата, както и справка за научните приноси.

2. Данни за кандидата

От представената автобиографична справка е видно, че д-р Иванка Банкова има значителен административен и преподавателски стаж. В системата на висшето образование тя влиза през 2002 г. като хоноруван сътрудник по кандидатстудентски прием във ВСУ „Черноризец Храбър“, а година по-късно тя е инспектор в Програма „Публична администрация и социални дейности“, към Учебно-научен комплекс „Обществени науки“ във ВСУ „Черноризец Храбър“. През периода 2007г.-2014 г. тя секретар на катедра „Администрация и управление“ във ВСУ „Черноризец Храбър“ и хоноруван асистент; От м. септември 2014г. до момента тя е гост-преподавател в катедра „Администрация, управление и политически науки“ във ВСУ „Черноризец Храбър“ и ESTC координатор на магистърските програми към специалност „Публична администрация и мениджмънт“, както и на специалностите „Бизнес администрация и мениджмънт – МБМ и МТ“ и „Публична администрация и мениджмънт“, ОКС „бакалавър“, дистанционна форма на обучение. Към това следва да се добави и придобит опит като вътрешен одитор по ISO 9001:2015 и ISO 19011:2011 за съответствие на университетската система за управление на качеството във ВСУ „Черноризец Храбър“ и медиатор с № 201708160 на

първоначално вписване в Единния регистър на медиаторите в България към Министерство на правосъдието.

Иванка Банкова има завършена бакалавърска (2000 г.) и магистърска (2003 г.) степен по публична администрация във ВСУ „Ч. Храбър“, от 2010 г. е докторант на самостоятелна подготовка, а през 2013 г. придобива научна и образователна степен Доктор по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“. През периода 2008 г. до 2016 г. тя работи активно за повишаване на квалификацията си като участва в краткосрочни специализации и майсторски класове на утвърдени учени у нас и в чужбина.

3. Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата

Общият брой на публикациите, с които кандидатът участва в конкурса са 17 и те се разпределят по следния начин:

- Монографии – 1;
- Книга по защитен дисертационен труд – 1;
- Студии - 2;
- Статии - 6;
- Доклади от международни научни конференции - 7.

По-голяма част от публикациите са свързани с изследване проблематиката на конфликта, административната конфликтология, управлението на конфликти в публична среда, превенция на административните конфликти (публикации от №1 до № 6, както и № 8, 9, 10, 11 и 14). Останалата част от научните публикации на кандидата разглеждат проблеми на устойчивото развитие, културните бариери пред устойчивото развитие и отделни негови аспекти като връзката между опазване на околната среда и постигане на устойчиво развитие на местно ниво, както и българската транспортна инфраструктура в контекста на устойчивото развитие (публикации под №7,12,13, 15, 16).

Специално внимание в рецензията заслужава да се отдели на монографичното изследване „Административна конфликтология“ (2019г.), което разглежда същностните характеристики на административната конфликтология и изследва специфичните особености на административния конфликт. В този труд авторът проучва административно-организационната структура от гледна точка на възможностите за разрешаване на дисфункционалните конфликти и тяхната трансформация в конструктивен фактор за административно развитие, като разкрива алтернативи за преодоляване и разрешаване на конфликти с административен характер. В труда са изведени предимствата на медиацията като алтернативен способ за разрешаване на административни спорове и конфликти и се предлагат възможности за успешно управление на конфликтните предпоставки в административните организации чрез подобряване на комуникацията и информираността (вътрешна и външна), използване на инструментариумите на коучинга, административния реинженеринг и аутсорсинг за създаване на благоприятна административна среда, въвеждане на дигитализация на администрацията и мрежово управление.

Научните интереси на кандидата по тази проблематика са фокус и на друго изследване. То е посветено на противоречията и конфликтите, възникващи в проектното управление и в частност при управлението на проекти, които не са финансирани от държавата, а от публични средства по програми на Европейския съюз. В труда “Дисонанси и потенциали при управлението на конфликти в проектното управление“ се изследват конфликтите между управляващ орган – бенефициент, възникващи при изпълнението на Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” (ОП „Конкурентоспособност” – 2007-2013). Изследователският проблем е породен от съществуващите дефицити на проектното администриране, а тезата на автора в този труд е, че конфликтите в проектното управление имат комплексен характер. В резултат на изследваните в труда противоречия и конфликти при управлението на европейски проекти са изведени осем конфликтни фактора за възникване на конфликти при работа по проекти по ОП

“Конкурентоспособност” и девет възможности за усъвършенстване на работата по изпълнението на европейски проекти в конфликтна среда. Получените научно-приложни резултати дават основание на автора да предложи модел за идентифициране, класифициране и управление на конфликтите.

Изследователската дейност посветена на темата за устойчивото развитие заема съществено място в цялостната научна продукция на д-р Иванка Банкова. Като поле на изследователските търсения на автора тази тема е застъпена в 5 научните публикации, от които 1 студия и 4 доклада, изнесени на национални и международни научни конференции. В тях авторът разглежда устойчивото развитие и неговото управление като поставя политиките на правителствата в една различна и по-дългосрочна перспектива и откроява предизвикателство да се адаптират конкретните политики към разтоварване на проблемите, възникващи при икономически, технологични и други достижения и опазване на природната среда, намаляване на неравенствата и преодоляване на ефектите от измененията на климата.

В синтезиран вид по-важните научни и научно-приложни резултати от изследователската дейност на д-р Иванка Банкова могат да се обобщят в следните по-важни направления: първо, проучване развитието на конфликтологичната наука и генезиса на административната конфликтност, както и възможностите за успешно управление на конфликти с административен характер, и второ, управлението на устойчивото развитие изисква ясно концептуализиране, мониторинг и информираност.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Д-р Иванка Банкова има натрупан значителен опит първо като хоноруван преподавател във ВСУ, когато води упражнения по дисциплините “Устойчиво развитие“, “Екология и екологична политика“ и “Административна конфликтология“ в специалност „Публична администрация и мениджмънт“ ОКС „бакалавър“, а след това и като гост-преподавател към катедра „Администрация, управление и политически науки“. От 2014 г. д-р Банкова води

учебни занятия в специалностите „Бизнес администрация и мениджмънт“, „Публична администрация и мениджмънт“, „Международен публичен и бизнес мениджмънт“ ОКС „бакалавър“ по следните учебни дисциплини: “Мениджмънт на конфликтите“, “Екологичен мениджмънт“, “Устойчиво развитие“ и “Административна култура“. Тя е преподавател и в магистърските програми „Европейска администрация и мениджмънт“, „Европейска администрация и управление на проекти“, „Управление на образованието“, „Инфраструктура на администрацията“ в задочна и дистанционна форма, където преподава учебните дисциплини “Управление на административни конфликти“, “Управление на конфликти в проектното управление“, “Управление на конфликти в системата на училищното образование“, за които са разработени ръководства, казуси, тестове, делови игри и презентации. От учебната 2017-2018 г. д-р Банкова е ръководител на магистърска програма „Инфраструктура на администрацията“ – дистанционно обучение.

В обобщен вид, средно годишната аудиторна заетост на д-р Иванка Банкова от учебната 2014-2015 г. до сега е 580-600 ч., приравнена в упражнения. Добра атестация за нейната преподавателска работа са разработените учебни пособия и презентации по всички лекционни курсове за редовно и задочно обучение, както и ресурси за дистанционно обучение, които се актуализират всяка година. Добра оценка също заслужва и активната работа на д-р Банкова със студентите, системното провеждане на индивидуални и групови консултации, както и менторството ѝ на студентите от отбора по медитация на ВСУ, участващи в национални състезания по медиация за студенти през 2018г. и 2019 г.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

От представените научни трудове могат да се изведат и открият научни и научно-приложни приноси, които са резултат от научно-изследователската дейност и публикациите на кандидата. Сред тях следва да се открият систематизираните теоретични постановки за конфликтологията и предложения аналитичен инструментариум за изследване на конфликтните фактори и условия за възникване и управление на конфликти в социалната действителност.

(Публикации 1, 2, 3 и 4). Също така, високо оценявам аргументираната необходимост от изследване и изучаване на организационно-управленските конфликти и на конфликтите при проектното управление (Публикации 1, 2, 6), идентифицираните конфликтни потенциали на административните организации от публичния сектор и изведените специфични особености на административната конфликтология като тясно специализиран методологически раздел на науката конфликтология (Публикации 1, 2, 4, 6, 11, 17).

Специален акцент в рецензията поставям върху структурираните елементи на административния конфликт, равнищата на проявление и особеностите на динамиката на конфликтите с административен характер.

Наред с това, в разработките на кандидата са изведени съществуващите в национален план дефицити за постигането на социално сближаване и са идентифицирани предизвикателствата пред интегрирането на екологичното, социалното и икономическото направление на развитието. В публикациите си д-р Иванка Банкова подчертава отговорността на доброто управление, съобразено с принципите на устойчивото развитие, и посочва културните бариери и рисковете от формиране на пасивна съпротива срещу устойчивото развитие (Публикации 4, 7, 13).

С практико-приложен характер са приносите на кандидата, свързани с апробиране на методика и алгоритъм за емпирично изследване на конфликтния потенциал на административни организации от публичния сектор, която включва подбрани приложими методи и техники за изследване, с които е възможно оформяне на своеобразна диагностична карта на конфликтната среда и идентифициране на административните конфликти. По достойнство следва да бъдат оценени и предложените възможности и алтернативи за успешно управление на конфликтните предпоставки в административните организации (Публикация 1).

Въз основа на гореизложеното смятам че, постиженията на д-р Иванка Банкова са лично нейно дело. По своя характер те са научно-приложни и има основание да се твърди, че могат да бъдат използвани в практиката.

6. Бележки и препоръки

Препоръчвам на д-р Иванка Банова да продължи активната си преподавателска работа и да задълбочи научно-изследователската си дейност, като засили публикационната си дейност в индексирани и реферирани списания в страната и чужбина. В тази връзка смятам за уместно да отбележа, че научните разработки, с които кандидатът участва в конкурса, са публикувани в нереперирани издания и е необходимо да преодолее този недостатък в публикационната си дейност. Позволявам си също така да препоръчам на кандидата да разработи и подготви учебник/ци за водени лекционни курсове, на които е титулярен лектор.

7. Лични впечатления

Запознах се с д-р Иванка Банкова по повод на служебните ми ангажименти като хоноруван преподавател във ВСУ „Ч. Храбър“ още през 2007 г., когато тя беше административен секретар на катедра „Администрация и управление“. Моите лични впечатления от нейната работа са много добри, защото тя демонстрира отлични организационни, административни и комуникативни умения. През този период д-р Банкова показва изключително отговорно и професионално отношение към работата си и стриктно изпълняваше поставените задачи, свързани с организацията и контрола на учебния процес и учебната документация. По-късно, вече като преподавател тя участва с доклади на международни научни конференции на NISPAcee в България и чужбина, където имах възможност лично да се убедя в нейните качества на изследовател и да затвърдя впечатленията си за нея като сериозен и отговорен колега.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята **положителна** оценка и **препоръчам** на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър“ да избере д-р Иванка Тодорова Банкова да заеме академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.7 Администрация и управление, по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

7 март 2019 г.

Рецензент: .....

(проф. д-р Поля Кацамунска)